

บทที่ 4

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 ขอบเขตของโครงการวิจัย

วรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลหนังสือดีเด่น ประจำปี พ.ศ.2564 ได้แก่ วรรณกรรมที่ได้รับรางวัลประกวดหนังสือดีเด่น ประจำปี พ.ศ.2564 ประเภทหนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่น อายุ 12-18 ปี ประเภทบันเทิงคดี จำนวน 4 เล่ม ประกอบด้วย

- 1) Becoming A Butterfly การเดินทางของผีเสื้อหลากสี
- 2) ขอบคุณที่อยู่ด้วยกัน
- 3) พุงหญ้า ป่าข้าว เจ้าเขากาง และผม
- 4) เมื่อทำเต็มที่ ให้คิดเสมอว่ามันดีที่สุด

5.2 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์คุณธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลประกวดหนังสือดีเด่น ประจำปี พ.ศ.2564 ประเภทหนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่น อายุ 12-18 ปี ประเภทบันเทิงคดี จำนวน 4 เล่ม พบคุณธรรม 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาลักษณะนิสัยส่วนตัว
2. ด้านการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น
3. ด้านความสำคัญของครอบครัว

5.3 อภิปรายผล

คุณธรรมเป็นความดีอันสูงสุดที่ปลูกฝังอยู่ในอุปนิสัยอันดีงามของคนทั่วไป ซึ่งอยู่ในจิตสำนึก ความรู้สึกประทับใจของคนผู้นั้น อันเป็นเครื่องควบคุมความประพฤติของบุคคลให้แสดงออกตามที่ตนปรารถนาโดยสรุปคุณธรรม หมายถึง หลักคุณงามความดีความถูกต้องที่อยู่ภายในจิตใจของแต่ละบุคคล ซึ่งจะส่งเสริมให้บุคคลในสังคม ยึดมั่นเป็นหลักประจำใจในการประพฤติปฏิบัติ ส่งผลให้เกิดคุณประโยชน์แก่สังคมโดยรวม

จากการศึกษา การศึกษาคุณธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลประกวดหนังสือดีเด่น ประจำปี พ.ศ.2564 ประเภทหนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่น อายุ 12-18 ปี ประเภทบันเทิงคดี พบคุณธรรมที่ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาลักษณะนิสัยส่วนตัว ด้านการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น และ ด้านความสำคัญของครอบครัว

คุณธรรมที่สะท้อนมาจากการพัฒนาลักษณะนิสัยส่วนตัวที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ความพยายาม อดทนต่อสถานการณ์ที่ยากลำบาก ตัวละครที่ปรากฏในวรรณกรรมมักจะเผชิญกับสถานการณ์และความขัดแย้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ซึ่งให้เห็นว่าเมื่อเยาวชนได้ตัดสินใจทำอะไรลงไปแล้วนั้นควรยอมรับผลของการกระทำของตนเอง เมื่อผิดพลาดต้องแก้ไขให้ถูกต้องตามครรลอง ควรมีความกล้าที่จะเผชิญสิ่งต่าง ๆ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ ลงมือทำในสิ่งที่ถูกต้องอย่างไม่ลังเล

คุณธรรมที่เยาวชนพึงมีด้านการอยู่ร่วมกันในสังคมที่สะท้อนให้เห็นเด่นชัด คือ การเคารพและให้เกียรติ ผู้อื่นในฐานะ “เพื่อนมนุษย์” ยอมรับความแตกต่างของบุคคลได้ ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างทัดเทียม รวมทั้งให้โอกาสและร่วมสร้างกำลังใจให้กับทุกคนในฐานะ “มิตร” ที่ดี พร้อมพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขตนเองและผู้อื่นเพื่อร่วมสร้างสังคมที่ดีขึ้น

ส่วนด้านสุดท้าย คือ การให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัว ในวรรณกรรมเยาวชนชี้ให้เห็นว่า สถาบันครอบครัว คือ สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับเยาวชน เนื่องด้วยเยาวชนจะเติบโตขึ้นมาเป็นกำลังหลักของประเทศชาติแล้วแต่มาจากการหล่อหลอมและสภาพแวดล้อมของครอบครัวทั้งสิ้น ดังนั้นการนำเสนอให้เห็น

วรรณกรรมเยาวชนมีเนื้อหาสอดแทรกความรู้ ความคิด คุณธรรมประกอบกับสิ่งดีงามต่าง ๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้เป็นแบบอย่างแนวทางในการดำเนินชีวิต และการประพฤติปฏิบัติตนของคนในสังคมได้ ตัวละครที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนถูกนำเสนอเป็น “ตัวแบบ” ที่มีลักษณะเด่น ไม่สลับซับซ้อนเกินไป เป็นตัวแบบที่มีคุณค่า มีประโยชน์ สามารถดึงดูดจิตใจ และทำให้ผู้สังเกต พึงพอใจ (ฐากร สิทธิโชค, 2564 : 113) โดยการพฤติกรรมที่สะท้อนคุณธรรมของตัวละครในวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลทั้ง 4 เรื่อง เป็นต้นแบบทางการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชนได้ ดังที่ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2544 : 77-99) ได้กล่าวถึงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับเยาวชนช่วงวัย 14 – 19 ปี ว่า ควรพัฒนาจิตลักษณะต่อไปนี้ ประการแรกการเห็นแก่ส่วนรวมและมีมนุษยธรรมสูง โดยฝึกให้รู้จักเสียสละ ให้มีโอกาสรับรู้ รับทราบเรื่องราวต่าง ๆ จากประสบการณ์ทางตรงหรือทางอ้อม ประการที่

สองความสามารถควบคุมตนเองอย่างเต็มที่ โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง และฝึกการควบคุมตนเองอย่างเต็มที่ ความสามารถควบคุมตนเองนี้ ประกอบด้วย ลักษณะทางจิตใจหลายประการ คือ การมองเห็นความสำคัญของ ประโยชน์ที่จะมีมาในอนาคตมากกว่าประโยชน์ในปัจจุบัน การเลือกกระทำพฤติกรรมที่แสดงออกถึง การอดไว้ รอได้ เพราะเชื่อว่าการกระทำของตนจะส่งผลให้เกิดผลดีตามที่ตนต้องการได้ และนอกจากนั้น ความสามารถควบคุมตน ยังเกี่ยวกับการไม่หวังผลจากภายนอก แต่บุคคลสามารถให้รางวัลตนเอง และลงโทษตนเองได้ โดยรางวัลที่ให้แก่ตนเอง อยู่ในรูปของความพอใจในตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง ส่วนการลงโทษตนเองก็คือ การเกิดความไม่สบายใจ วิตกกังวล และละอายใจ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าคุณธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลนั้นสอดคล้องกับลักษณะการพัฒนาจิตใจของเยาวชนเป็นอย่างดี กล่าวได้ว่าวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลเป็นเครื่องมือในการอบรมสั่งสอนและส่งเสริมให้เยาวชนมีความรู้ที่กว้างขวาง เกิดจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ ฉลาดรอบรู้ มีไหวพริบ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เยาวชนอีกด้วย ด้วยเหตุนี้คุณธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลประกวดหนังสือดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2564 ประเภทหนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่น อายุ 12-18 ปี ประเภทบันเทิงคดี ทั้ง 4 เรื่อง สามารถนำไปปรับใช้ได้กับทุกเรื่องในชีวิตและนำไปสร้างแนวทางการพัฒนาคุณธรรมอันดีให้กับเยาวชนเป็นคนดีของสังคมและประเทศชาติต่อไป

5.4 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีแนวทางเสนอผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาไทย ดังนี้

5.5.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) สถานศึกษานำผลการวิเคราะห์คุณธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลหนังสือดีเด่นประจำปี พ.ศ.2564 ไปสร้างแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนในสถานศึกษา

2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเยาวชนนำผลการวิเคราะห์คุณธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัลหนังสือดีเด่นประจำปี พ.ศ.2564 ไปสร้างแนวทางการพัฒนาคุณธรรม

5.5.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการพัฒนาชุดรูปแบบกิจกรรมเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา

2) ควรมีการศึกษาลักษณะการใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมในสถานศึกษา